

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 310
van **MANUELA VAN WERDE**
datum: 19 mei 2017

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Restauratie Sint-Eustachiuskerk Scherpenheuvel-Zichem - Vooronderzoeken

Op dit moment worden materiaal-technische en bouwhistorische onderzoeken ter voorbereiding op latere restauratiefases uitgevoerd voor de parochiekerk Sint-Eustachius in Scherpenheuvel-Zichem. In 2015 werd hiervoor al een premie toegekend. Het onderzoek valt uiteen in twee percelen:

- een materiaal-technisch vooronderzoek naar de stabiliteit van het gebouw en naar de verschillende restauratietechnieken voor de ijzerzandsteen;
- een bouwhistorisch onderzoek: onderzoek van de lange en complexe bouw- en verbouwingsgeschiedenis.

Gelet op de bouwfysische toestand van delen van het kerkgebouw, moet bijzondere aandacht gegeven worden aan de stabiliteit van de gotische klokkentoren van ijzerzandsteen uit 1300, die op dit moment gestut wordt. In het centrale venster van het hoogkoor situeert zich ook een historisch glasraam, dat door experts gedateerd wordt tussen 1386 en 1398. Het zou gaan om het oudste in situ bewaarde glasraam in Vlaanderen. Ik heb vernomen dat de fysieke bescherming van dit waardevolle raam echter te wensen overlaat. Het raam zou ook last hebben van corrosie.

Blijkbaar werd in februari 2017 ook een premie toegekend voor de opmaak van een beheersplan.

1. Binnen welke termijn zal het vooronderzoek afgelopen zijn?
2. Op welke manier wordt de fysieke toestand van het glasraam in het centrale venster van het hoogkoor onderzocht en opgenomen in de vooronderzoeken die momenteel bezig zijn? Of wordt dit glasraam - gezien de grote historische waarde - onderworpen aan een apart onderzoek?
3. Welke maatregelen worden genomen om het glasraam maximaal te beschermen in afwachting van restauratie?
4. Wat is de stand van zaken van het beheersplan?

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 310 van 19 mei 2017

van **MANUELA VAN WERDE**

1. De verschillende vooronderzoeken zijn gestart op 13 maart 2017. Voor het materiaal-technisch onderzoek is een uitvoeringstermijn van 330 kalenderdagen voorzien, voor het bouwhistorisch onderzoek is een uitvoeringstermijn van 220 kalenderdagen voorzien. Deze onderzoeken zullen dus afgerond zijn tegen eind februari 2018.
2. De fysieke toestand van het glasraam in het centrale venster van het hoogkoor wordt niet opgenomen in deze vooronderzoeken. Voor dit glasraam zal een apart onderzoek gebeuren. Hier zijn twee opties mogelijk:
 - De documentatie na het uitnemen van het glasraam, het onderzoek, de conservering van de glaspanelen en de terugplaatsing worden in één dossier opgenomen. Het plaatsen van beschermende buitenbeglazing wordt opgenomen in het dossier "buitenrestauratie", waarin ook de restauratie van de omlijsting in ijzerzandsteen zit. De kostprijs van de conservatie van het glasraam kan in dit geval moeilijker nauwkeurig begroot worden, omdat de inschatting van de schade en de noodzakelijke ingrepen gebeurt vanaf de begane grond;
 - Het glasraam wordt gedemonteerd en onderzocht in het atelier, waarbij de materiaal-technische toestand van het glasraam wordt opgetekend en een behandelingsvoorstel wordt opgemaakt. Deze werkwijze heeft als voordeel dat de inschatting van de schade en de noodzakelijke ingrepen nauwkeurig en van nabij kunnen onderzocht worden, en dat de kostprijs van de conservatie van het glasraam nauwkeuriger kan ingeschat worden. Nadeel hierbij is dan dat de glaspanelen na het onderzoek in kisten dienen bewaard te blijven in afwachting van de opmaak van de restauratiedossiers voor de conservatie van het glasraam en de gevelrestauratie en de uitvoering ervan na toekenning van de erfgoedpremie.

De resultaten van het materiaal-technisch onderzoek, in het bijzonder het stabiliteitsonderzoek en het onderzoek voor de restauratie van de ijzerzandsteen, zullen mee de keuze bepalen voor het gepaste onderzoek van het glasraam.
3. Om het waardevolle glasraam in de koorsluiting te beschermen is er aan de buitenzijde een beschermend gaas aangebracht. Deze bescherming is evenwel niet optimaal. Er zal moeten onderzocht worden om dit te verbeteren of te vernieuwen in afwachting van een definitieve bescherming met beglazing.
4. Voor de opmaak van het beheersplan is inderdaad op 23 februari 2017 een onderzoekspremie toegekend. Het beheersplan is in opmaak. Tot op heden is hierover nog geen overleg geweest met de administratie omwille van de start en planning van de vooronderzoeken, die het agentschap Onroerend Erfgoed mee opvolgt.